

Tehdäänkö kunnassasi lapsivaikutusten arviointia?

Uusi kunta tuottaa hyvinvointia
kuntalaisille - lapsivaikutusten
arviointi entistä tärkeämpää.

**Lapsi-
asia**

Lapsivaikutusten arviointi on prosessi, jossa arvioidaan päätösesityksen vaikutuksia lapsen oikeuksien toteutumiseen: mm. lasten hyvinvointiin, terveyteen, turvallisuuteen, yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen. Päätösten vaikutuksia lapseen ja lasten elämään myös seurataan ja arvioidaan.

ENNAKKOARVIOINNIN KULTTUURI OSAKSI KUNTIEN TOIMINTAA

Vaikutusten ennakointi on osa vastuullista päätöksentekoa ja päätöksenteon valmistelua. Ennakoarviointi mahdollistaa vaihtoehtojen vertailun. Kunnissa tehtävillä päätöksillä on erilaisia vaikutuksia – osittain vaikutukset näkyvät lyhyellä aikavälillä, osin päätöksillä on kauaskantoisia vaikutuksia.

Kaikki päätökset, jotka koskettavat suoraan tai välillisesti lapsia, tulee arvioida lapsivaikutusten näkökulmasta.

Ennakoarviointia tukevia työskentelymuotoja kunnassa ovat lähetekeskustelut ja iltakoulut.

REHTORI! Arvioithan päätöksesi etukäteen lasten kannalta.

Lapsivaikutusten arviointi:

- vahvistaa lasten osallisuutta
- parantaa päätöksenteon laatua
- lisää päätöksenteon ja valmistelun läpinäkyvyyttä
- lisää demokratiaa

Lapsivaikutusten arviointi voidaan jakaa seitsemään vaiheeseen:

- tarpeen tunnistaminen ja arvioinnin suunnittelu
- perustietojen hankinta
- vaihtoehtojen kuvaaminen
- vaikutusten tunnistaminen ja vaihtoehtojen vertailu
- päätös
- seuranta

Lapsivaikutusten arviointi luontevaksi osaksi kuntien työtä joka tasolla

- kunnanvaltuusto
- kunnanhallitus
- lautakunnat
- viranhaltijat
- toimintayksiköt

Päätöksen perustaksi arvioidaan vaikutukset eri lapsiryhmiin, kuten:

- *eri-ikäisiin lapsiin*
- *eri puolilla kuntaa asuviin lapsiin*
- *vammaisiin lapsiin*
- *erilaisista perhetaustoista tuleviin lapsiin*

Lapsivaikutusten arviointi on osa lapsioikeusperustaista päätöksentekoa, jolloin:

- *harkitaan lapsen etua, pyrkimyksenä taata lapsille parhaat mahdolliset edellytykset kasvuun ja kehitykseen*
- *huomioidaan lasten ja perheiden moninaisuus ja edistetään yhdenvertaisuutta*
- *kunnioitetaan lasten näkemyksiä ja otetaan ne huomioon*

Lisätietoa lapsivaikutusten arvioinnista:

https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/johtamisen_tueksi/miten_arvioida_lapsivaikutusten_arviointi

<http://www.stakes.fi/verkkojulkaisut/muut/lapsivaikutukset.pdf>

<http://vm.fi/hallinnon-avoisuus/avoin-hallinto/avoimen-hallinnon-tietokortit>

<https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/lapsiystavallinen-kunta/lapsiystavallinen-materiaalipankki/>

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI TOTEUTTAA LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUSTA

Suomi on liittynyt YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen 1991. Lapsen oikeuksien sopimus on laintasoisena voimassa Suomessa. Lapsen oikeuksien sopimus on maailman laajimmin ratifioitu ihmisoikeussopimus.

Lapsen oikeuksien sopimus, Artikla 3: Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Yleissopimuksen täytäntöönpanoa ja toteutumista valvovan YK:n lapsen oikeuksien komitean mukaan lapsen etu toteutuu, kun kaikki yleissopimuksessa taatut lapsen oikeudet toteutuvat. Komitea julkaisee yleiskommentteja, joissa esitetään komitean tulkintaa sopimuksen tehokkaaksi toimeenpanemiseksi.

Lisätietoja lapsen oikeuksien sopimuksesta:
<http://lapsiasia.fi/lapsen-oikeudet/>

VALTUUTETTU! Myös talousarvion vaikutus lapseen on arvioitava.

Lapsiasiavaltuutettu arvioi ja edistää
lapsen oikeuksien toteutumista Suomessa.

LAPSIASIAVALTUUTETUN TOIMISTO

Vapaudenkatu 58 A, 3. kerros, 40100 Jyväskylä

www.lapsiasia.fi, www.lastensivut.fi